

Destura Sîwana mal û komelên êzîdiya - pêshniyar

Pêshgotin

§ 1 Nav, Cih û sala kar û xebatê

§ 2 Armancê sîwanê

§ 3 Endametî, destgirtin û wendakirina endametiye

§ 4 Maf û erqê endama

§ 5 Organê sîwanê

§ 6 Hatin û mesrefê sîwanê

§ 7 Betalkirina sîwanê

§ 8 Destnîshanên dawî

§ 9 Bihêzgirtina destûrê

Pêshgotin

Sîwan li himberî raya gishtî, siyaset û îdarê berjewendiyê komel û malê êzidiya li almanya mesûle.

Ewê hewl bide ji bo komel û malê êzîdiya di dema niha de û di pêsherojê de karîbin karê xwe wek pêwîste bimeshînin û xwe bighînin armancê xwe.

Organ û endamê sîwanê

- a. Hemfikirin kû ew xizmeta civaka êzidiya li almanya bikin, diyalogê bi olê din re xwedî bikin û pêshde bibin û her dem ew xizmetê ji bo xêra civaka xwe bikin.
- b. Hemfikirin kû ewê tenê li ser bingeha ilmê êzîtayê, yekcar li ser bingeha sed û hedê de di nava charcova qanunê almanya federal de tev bigerin.
- c. Hemfikirin kû sîwan wê di siyaseta partiya de bê alî be.
- d. Ewê li gorî esas û prensîpên êzîdiya nêrx bidin hevalbendiyê, rêzgirtinê, lêborinê, dîtina berfireh û pishtgirtina însana.
- e. Ew banga zodariyê û kotekê bi her rengî red dikin,
- f. Ew esasê wekhevîgirtinê (bê ferq û mêlî) di nava endama de û zelalî li himberî kesên derve û yê xerîb li ber cav digirin.

§ 1 Nav, cîh, sala kar

1. Navê komelê „Sîwana federal a mal û komelên êzîdiya li almanya“ (Navê qut: SMKEA). Divê ew li qeyda komela li dadgeha bielefeld were qeyd kirin û e.V. li nav were zêde kirin. Sîwana federal sîwana êzîdiyên li almanya dijîn û a mal û komelên wane.

2. Cihê sîwana federal bajarê bielefelde. Lê kar û barê wê ne li cihê wê bi sînor kiriye. Sîwana federal dikare proja û chalakiya tevî sazîyê dewletî û ne dewletî bikar bîne.
3. Sala kar û xebatê destpêka salê heya dawîya salê ye.

§ 2 Armancên sîwana federal

1. Sîwan ne li ser feyda shexsî kar dike, ew karê feyda aborî ji bo xwe nade pêsh. Ew tenê kar û xebatê ji bo xizmeta raya gishtî li gorî armancên hêjane barsivikayîa pacê bistînin yên destûra pacdayîne dike.
2. Pere û tîstên sîwanê dikarin tenê ji bona armancên di desturê de hatine kiwshkirin werin mesrefkirin. Destûr rê nade kû, malê sîwanê mesref ji bo armancên xerîb anjî ji edetê dûr bikin û heqê shehsxa zêdî heqê wan bidin. Dema endamek bixwaze sîwanê terk bike anjî sîwan were betal kirin, mafê tû endamî li ser malê sîwanê nîne.
3. Armanca sîwanê parastin û pêshvebirina êzîtayê ye. Sîwan organeke calakî a mal û komelên êzîdiya û yên pêve giradiyî ye. Ew li ser hemû mijaren êzîdiya aleqedar û mijul dibe. Ew bingeha agahdarî û danûstandinê her dem ji bona armanc û berjewendiyên raya gishtî û yên ezîdiya pêshkêsh dike. Esasê karê Sîwanê evê li jêr bi rêz kirîne:
 - a) Xizmet li gora riya olî, erf û edetên êzîdiyatîyê ji bona êzîdiyan û êzîdiyatîyê re bikê;
 - b) Xizmet ji bona yekîtî û tifaqiya êzîdiyan;
 - c) Alikarî ji bona lêkolîna li ser ezîtayê.
 - d) Qebûlkirina ola êzîdiyan wek sazîyêke qanûnî a mafê gishtî.
 - e) Parastina ol, chand û sembolê ola êzîdiyan;
 - f) Qebûlkirina fermanên qirkirinê, yên li ser êzîdiyan hatîne meshandin;
 - g) Alîkariya mexdûrên êzîdî;
 - h) Avakirina dezgehekî navendî a ragihandinê;
 - i) Avakirina beshêkî dezgehê ji bo lêkolînê li ser êzîdiyatîyê (nimûne, ji bo komkirin û nîzamkirinek systematik a qewl, beyt û qesîdên êzîdiyan);
 - j) Qedirgirtin/Rêzgirtin ji bo dûnavên êzîdiyan;
 - k) Alikar kirina avakirina meclîsekê dûnavên êzîdiyan;
 - l) Tevde nexshkirina pêvajoya transformationa êzîdayê li diaspora
 - m) Qewînkirina tevna ezîdiya a hindûrî.
 - n) Alîkariya entegrasiyona êzîdiya li elmanya
 - o) Alikariya avakirina shingalê;
 - p) Rêzgirina xweseriya mal û komelên êzîdiyan
 - q) Qebûlkirina rojên pîroz yên êzîdiyan;
 - r) Xizmet ji bo parastina milk û malên êzîdiyan û cihên pîroz yên êzîdiyan li welat;
 - s) Xizmet ji bo destgirtina mafên êzîdiya, yên siyasî li welat;
 - t) Xizmet ji bo pêshkêshkirina dersên ola êzîdiyan li dibistanan;
 - u) Xizmet ji bo avakirina navenda lêkolîna ilmê êzîdayî;
 - v) Pishtigirtina daxwaza wekheviya jin û mêran;

- w) Pêjirandina biryarên civaka rûhanî;
- x) Pishtgirtina daxwaza pîrozkirina îda bi tevayî li mal û komelan.

4. Armancên Destûrê bi taybetî wiha tên bi cîh anîn:

- a) Hishyarî di derheqê mijarê tevayî yên endamê sîwanê de, yekcarî bi hevkarîya îdara gishtî, rêkxistin û hemû cih û warên ji bona karê sîwane giringin.
- b) Chapkirina nivîsa li ser dane nasîna dirust a ezdayetiyê;
- c) Sazkirin û xwedîkirina pirtûkxanekê;
- d) Pishtgirtina nivisandina nivîsên zanistî û lêkolînanî;
- e) Dayina rûmetê ji bo shexsiyet û saziyên ji bona ezdayetiyê xizmetek balkêsh kirine;
- f) Bersivdana pirsên mafên hevbeshe wek berpirsiyarê doza ezîdiya li himberî saziyên dewletî û yên ne dewletî yên aleqedar.
- g) Amedekirina nivîsên agahdarî û dersên ola ezîdiya ji bo dibistanê dewletê û yên alî;
- h) Hewldan ji bo qebulkirina dersên ola êzî li dibistanên dewletê li elmanya û sazkirina enstîtuta ezdayetiyê li zanîngeheke dewletê.
- i) Perwerdekirina qewlbêja û mamosteyên ola êzî, ji bona xizmeta olî li mal û komelan. Beshek ji vê xizmetê fêrkirina rê û rismê ezdayetiyê yên bingehîn ji bona picuk û mezina ye û rêkxistinkirina seminer, civîn û xwendina tekstên olî û rêkxistina xizmeta rûhanî di demên mirinê de.
- j) Pishtgirtin û koordinekirina calakiyên civakî yên endamê sîwanê
- k) Koordînekirin û pishtgirtina karê entegrasyonê yên endamê sîwanê. Dema pêwîstî pê hebe, sîwan karê îdarî digire ser xwe.
- l) Pishtgirtina avakirin û xwedî kirina malên olî û candî
- m) Pishtgirtina xizmeta ji bo civana, mezina û jina a endamê sîwanê. Sîwan ji bo perwerdekirina endamê xwe rêwanberiya perwerdî koordine dike. Dema pêwîstî pê hebe, ewê serkêshî ji bona avakirina malên kal û pira bike. Ji bona civana îmkane derbaskirina wextê vale, semînerên dawîya hefteyê, imkane shewrdariya pirsên dibistanî, pîsheyî, siyaseta civakî pêşkêsh bike. Piraniya karê shewrdariyê û perwerdê wê ji aliyê kesên sozîalpêdagokên pîshe ve were kirin;
- n) Pishtgirtina ezidiyan ji bo cûna hecê. Dema pêwîstî pê hebe, sîwan wê bixwe cuyînen hecê organize bike.
- o) Pishtgirtina karê perwerdekirinê yên endamê sîwanê bi koordînekirina kursên entegrasyonê, yên ziman, yên elimandina xwendin û nivîsê, alîkariya dersên malê, semînara û konferenza, chêkirina shahiyên chandî û musîkê.
- p) Rêkxistina hevrikiya xwendina tekstên olî û yên rê û rismê ezdayetiyê;
- q) Rêkxistina kursên govendê, stranbêjîyê û enstrumentê musîkê li mal û komelên ezîdiya;
- r) Pêşkêshkirina îmkane perwerdekirina xwedîkirina zaroka, îmkane shewrdarî ji bo pirsgerêkên malbata, pirsên tiryakî û tendurustî ji bona endamê sîwanê. Karê shewrdarî û alîkarî tenê ji aliyê kesên ji bo vî karî perwerdekirî ve tên dayin.
- s) Destgirtina karê chapemeniyê û raya gishtî a derveyî heremê bi derxistina kovarakê sîwanê, chêkirina tishtên agahdari (îlan, poster, broshur, belavok, dawetname, salname, sertîfikata uhw.), chekirin û xwedîkirina malperên internetê, filîmê nasîne û CD yên pezndanê.

5. Sîwan dikare tevî endamê xwe bibe xwediyê saziyên hevbeshe.

6. Sîwan hewl nade bandorê li kar û barê endama yên hindurî bike. Xweseriya endama bi her awahî wê were parastin.
7. Sîwan dikara saziyên eyaleta saz bike. Ji bo vî karî biryara civina delega pêwiste.
8. Sîwan wê hewl bide bi hemû saziyên ezîdiyan re li cihanê kar bike.

§ 3 Endametî, destgirtin û wendakirina endametiye

1. Ji bo endametiye her kes/sazî azade, destgirina endametiye bi daxwaznamê pêk te.
2. Her mal, komel û rêxistinen êzîdiya (wekf), yên qeyd kirî, yên bi rêk û pêk, yên pishtgiriya armancên destûrê dikan, dikarin endametiye destbigrin. Ew mal, komel û saziyê li kêleka endamê ezîdî, endamên wan yên ne êzîdî jî, yên bi rek û pêk hebin, dikarin endametiya sîwanê bigrin.
3. Endamê sîwanê ew endamên sazkirina sîwanê ne, yên navê wan di lîsta dawiya destûrê de hatiye birêzkirin.
4. Birêvebirî di derheqê daxwaznameya endametiye de biryar dide. Dema daxwazname hate red kirin, mafê daxwazkar heye di nava shesh heftiya de îtiraz bike. Birêvebirî di derheqê îtirazê de biryar dide. Eger biryara birêvebiriyê ne bi yekdengî be, endametî radiweste. Civîna delega pishtre bi piraniya dengê dayî di derheqê daxwaznamê de biryar dide.
5. Endametî bi shandina erêkirina endametiye dest pê dike.
6. Xweseriya mal û komelên endamên sîwanê bi endametiya sîwanê li herêma xwe nakeve tû astenga.
7. Ew mal, komel û saziyên li elmanya ne endamê sîwaneke êzîdiya bin, xwediyê mafê endametiye ne. Dema bahsa sîwanê tê kirin, bahsa bi kêmasî dû komel an jî malê xweser li 2 eyaleta tê kirin, yên îtifak kirine.
 - a) Eger di dema pêşkêsh kirina daxwaznameya endametiye de berdendam endamê sîwaneke êzîdiya li almanya be, ew xwe girêdide endametiya xwe li wê sîwanê bi destgirtina endametiye rawestîne. Ji derveyî vîna, karê wê sîwanê bixwe divê were rawestandin eger armanc û karê wê dijî armanc û karê sîwanê be. Pishtî demeke salekê divê ew sîwana rikber were betal kirin. Eger ev pêk neyê, divê endam endametiya xwe di wê sîwanê de betal bike.
 - b) Pishtî endametî di sîwanê de qebûl bû, destûr nîne ew endamê sîwanê din bimîne.
8. Endametî tê dawiyê bi:
 - a) Daxwaza terk kirina endametiya sîwanê mehekê berî derbasûna salê bi niviskî ji birêveriye re tê shandin. Daxwaza terkê divê berê ji aliyê birevebiriya malê an jî komelê ve an jî di civîna endama de bi piranî wek biryar hatibe standin.

b) Endameti dikare were wenda kirin dema endam erkê xwe yê endametiye bi cih neyne, an jî dijî armancên sîwanê kar bike, an jî shertên endametiye li gorî §3 a destûrê neyne cih. Sebekî din ji bona wenda kirina endametiye ewe kû, endam pishtî dû cara hate hishyar kirin û ewî dîsa jî endametiya xwe a 12 meha neda. Biryara wenda kirina endametiye ji aliyê birêvebiriye ve tê standin. Pishti 6 heftiya kû biryar kete destê endam, mafê wî heye kû ew bi niviskî di namake li postê qeydkirî biryara hatî dayîn îtriraz bike. Îtraz biryarê pash de dide. Civîna delega bi piraniya denga hatî dayîn di derheqê îtrazê de biryar dide. Mafên endam heye dirustbûna biryara hatî dayin ji aliyê dadgeha fermî ve bide bercav kirin. Bangkirina dadgeha fermî biryara hatî dayin pash de dide heya biryara ddgeha fermi têkeve meshandinê.

§ 4 Maf û erkên endama

1. Mafên endama heye daxwaza alikarî, shêwrdarî û pishtgiriye di carcova armancên sîwanê de bikin.
2. Her endamê komel an jî maleke endam dikare ji bo saziyê sîwanê were hilibjartin.
3. Her endam dikare jimarek delege, yê jimara wan di destûre de hatiye kuvshkirin wek mesûl / berpirsyar bishîne civîna delega. Navê delega û cîhgirê wan divê 4 heftiya berî civînê bi niviskî ji rêvebiriya sîwanê re were shandin. Ev ji civîna sazûmankarî re derbas nabe.
4. Her endamê endama xwedî mafe bi daxwaznameyê bandorê li ser bîrdoziya sîwanê bike. Daxwazname divê bi niviskî were dayin û bi kêmasî ji aliyê deh delega ve were îmzekirin. Wext jêre heye, ew di civîna delega de sebebê daxwaznama xwe shirove bike. Birêvebiriya civînê biryar dide ka shêwr wê li ser daxwaznamê were kirin an na. Ji derveyî vêjî mafê her endamê endamekî heye ji aliyê delegê sîwanê ve ji bo saziyek sîwanê re were hilibjartin, bi shertê endam êzidî be û temenê wî 18 sal be.
5. Dema gûman hebîn, bi erêkirina „Meclîsa rûhani“ li lalishê bi niviskî dikare were qebûl kirin.
6. Her mal an jî komela endam dikare di riya birêvebiriya xwe da daxwaznama pêşkêshî komcivîna delega bike. Divê ev bi kêmasî 3 roja berî komcivînê bi niviskî an jî bi elektronikî bikeve dest. Daxwaznamê bi lez dikarin di komcivînê de jî werin pêşkêsh kirin. Komcivîna delega biryar di derheqê daxwaznama de dide.
7. Erkê endama ye pishtgiriya sîwanê bikin ta ew karibin armancên di destûrê de hatine kuvshkirin bi cih bînin. Ewe yekcar hemû agahiyan, derveyî mafê shexsa birîn bikin, pêşkêshî sîwanê bikin.
8. Hemû endam girêdayî ne her sal 3 meha berî dawiya salê agahiye nûjen yê endamê xwe, yê berê hatine diyar kirin ji nûve ji bo sîwanê diyar bikin. Di listê de bi kêmasî divê nav û navnîshan werin diyar kirin.

9. Ji bo sîwan karîbe mesrefê xwe bide divê endam endametiya xwe a salê bidin. Komcivîna delega biryar li ser jimara endametiye dide. Endametî divê her sal di destpêka salê heya 01.01 werin razandin.
10. Mafên malên endam heye kû ew serbixwe kar û barê xwe li gorî destûra xwe bimeshînin. Divê kar û barê wan ne dijî biryarên komcivîna delega a sîwanê bin.

§ 5 Organê sîwanê

Organê sîwanê evin:

1. Komcivîna delega;
2. Civaka Shewrdarî;
3. Birêvebirî;
4. Komên kar û komên taybet;
5. Kardest;
6. Shewrdariya olî;
7. Cavdêrê kasê;
8. Koma hilbijartinê;
9. Koma sherefê.

1. Komcivîn delega

- a) Komcivîna delega organa sîwanê a herî bilinde. Her salê carekê divê komcivîna delega bi rêk û pêk were li dar xistin.
- b) Komcivînen delega yê taybet tên li dar xistin dema koma birêvebirî bi yek dengî bixwaze an jî koma shewrdarî bi 2 ji 3 denga bixwaze. Dema daxwazname ji aliyê delega ve bi kêmasî 1 ji 4 denga bi niviskî were dayin, koma birêvebir divê komcivîna delega a taybet di navbera 3 meha de li dar bixe.
- c) Her delege xwediyê yek dengiye. Dema delegek ne karîbe tevî komcivîne bibe, divê navê cîhgirê wî 10 roja berî civîne ji bo birêvebirîye were diyar kirin. Delegên mala û komela divê ji bona destgirtina qertê deng nasnama xwe pêşkêşî birêvebiriya sîwanê bikin.
- d) Birêvebirî ji bona komcivîne bi kêmasî 4 heftiya berî civîne vexwendina bi niviskî bi diyarkirina wext, cih û rojevê bi rê dike. Vexwendin bi niviskî an jî bi riya elektronikê tê shandin. Dema shandina vexwendiyê bi roja pishtî shandinê tê jimartin. Shandina vexwendinê ji bo endama qebûle dema ew li ser navnîshana dawî a ji aliyê siwanê ve tê zanin re were shandin. Daxwazname, lê zêdekirin an jî gûhartina rojevê divê bi kêmasî heftiyekê berî komcivîna delega ji birêvebirîye re bi niviskî an jî elektroki were shandin. Ewê bi lez ji delega re werin shandin û wekî di wexte de were qebûl kirin û li rojevê were zêdekirin. Komcivîna delega daxwaznameyê bi lez li biryarê girê dide. Eger ev daxwazname ji aliyê piraniyê ve ne hate pejirandin, ewê têkeve lîsta rojeva pêsherojê.
- e) Birêvebirî, yekcar serok anjî cîhgirê wî komcivîna delega birêve dibe. Di hilbijartinê de komcivîn ji aliyê birêvebirekî ji aliyê birêvebirîye ve hatiye pêşniyar kirin û ji aliyê komcivîna delega ve hatiye hilbijartin ve tê meshandin.
- f) Komcivîneke bi rêk û pêk hatî bang kirin bi amadebûna 51 ji 100ê delega xwedî biryare. Ew biryara bi dana piraniya denga digre, eger kû di destûrê de tishtekî

- din nehatibe destnîshankirin. Dema dengê erê û na wekhev bin, daxwazname red dibe. Dengdan bi niviskî pêk tê, dema 10 ji 100ê delegê amade vê bixwazin.
- g) Gûhartina destûrê û biryara betal kirina sîwanê tenê bi erêkirina 90 ji 100ê dengê delegên amade dikare were girtin. Dema biryara betal kirina sîwanê were girtin, divê 90 ji 100ê delegên bi rêk û pêk amade bin.
- h) Li ser komcivîna delega divê protokolek were nivîsandin û ji aliyê birêvebirê komcivînê û protokolnivîsê ve ewê hatiye destnîshankirin ve were îmze kirin. 10 ji 100ê delega dikarin ji xeyna vê girtina video anjî deng bixwazin. Protokol divê pir dereng 6 hefta pishtî komcivînê bi niviskî ji her endamê re were shandin.
- i) Endamên din jî yên endama û mêvan dikarin bi vewxwendina niviskî a birêvebiriye a wek biryar hatî standin wek shêwrdar tevî komcivîna delega bibin.
- j) Hemû delege divê êzîdî bin.
- k) Delege di biryara xwe de ne girêdayî tû derî ne.
- l) Her endamê sîwanê dikare yek delege bishîne komcivîna delega.
- m) Komcivînên delega ji bo raya gishtî vekirîne, eger delege biryara komcivîna girti negirin.
- n) Pishtî rapora birêvebiriye a salê hate xwendin, axaftina vekirî dest pê dike.
- o) Birêvebirî dikare ji xeyna delega, birêvebiriya mal û komelên endam û xizmetkarên esas yên sîwanê, yên mal û komelê endam jî vexwîne.
- p) Pishtî 12 meh dereng ketina dayina endametiye, mafên endametî radiwestin heya endametî bi tememî were dayin.
- q) Dema komcivîna delega ne xwedî biryar be, birêvebirî bi erqê di navbera 8 heftiya de ji nû de banga komcivîna delega bishîne. Di komcivîna dûemîn de komcivîna delega xwedî biryare beyî jimara delegan bercav bike.
- r) Komcivînên delega biryara li ser mijarê di destûrê de hatine destnîshankirin û yên ji aliyê birêvebiriye de û yên ji aliyê komcivîna delega de hatine pêshkêsh kirin dide. Yekcar mesûle ji bo erqên li jêr birêzkirî:
- Standina biryarên projên stratejîk;
 - Hilbijartin û azad kirina endamê birêvebiriye, yên shêwrdariye, yên komîsyona hilbijartinê, yên shêwrdariya olî û kasedarê maliye;
 - Dema pêwisti pê hebe, standina biryarên li ser erê kirin û betal kirina endametiye;
 - Standina biryarê planê maliye;
 - Standina biryarên vegûhartina destûrê û betal kirina sîwanê;
 - Destgirtina rapora salê a birêvebiriye, kasedarê maliye û azad kirina wan;
 - Destnîshankirina shertên hesab kirina jimara endametiye.
 - Standina hemû biryarên ji bona xebata siwanê pêwîstin.
 - Destnîshankirina charcoveya xebata birêvebiriye.

2. Shêwrdarî

- a) Her endamekî sîwanê bi kêmasî bi kursiyekî di shêwrdariya sîwanê de cih digre.
- b) Hemû endame shêwrdariye divê êzîdî bin.
- c) Endamê shêwrdariye divê ne endamê birêvebiriya esas û ne jî shixulkarê kardestiya sîwanê bin.
- d) Ne pêwiste endamê shêwrdariye endame mal an jî komelekê bin. Lê pêwiste ew ji aliyê mal an jî komelekê ve werin pêshniyar kirin.
- e) Shêwrdarî shêwrdariye dike û biryara li ser stûn û stratejiyên sîwane yên bingehîn distîne û pishtgirtina birêvebiriye di bikaranîna erqên xwe de dike.

Di pirsên olî de herdem pêwîste dîtinên shêwrdariya olî werin standin. Projake dest bi meshê kiriye dikare ji aliyê shêwrdariyê ve bi piraniya 2 ji 3a dangan were sekinandin. Ji derveyî ve kar û barê shêwrdariyê ewe kû, cavdêriya kar û barê birevebiriya bike, yekcar lê miqatebe kû ew di nava carcova destûrê de bimîne û biryarên komcivîna delega pêk bîne.

- f) Shêwrdarî ji nava endamê xwe yek serok û dû cîhgira hildibijêre.
- g) Komcivîna shêwrdariyê bi kêmasî salê dû cara tevî shêwra birêvebiriya tîna bikaranîn. Bi kêmasî 4 heftî berî komcivîna endam bi niviskî anjî elektronîk tîna vexwendin, cih, wext û rojev tîna destnîshankirin.
- h) Dema serokê shêwrdariyê bixwaze, divê endamekî birêvebiriya jî tevî civîna bibe.
- i) Karê endamê shêwrdariyê xizmeteke sherefê ye û bê pere ye. Bi pêshêshkirina daxwaznamê ji bona mesrefa, ewê ji kasa maliyê werin dayîn.
- j) Dema xizmetê dû sale, hildibijartinek nû dibe.
- k) Dema endamekî shêwrdariyê karê xwe terk bike, ew mal an jî komel a ew endam pêshniyar kiribû, dikare cîhgirêkî wî endamî destnîshan bike.
- l) Dema daxwaza vegûhartina destûrê hebe, divê di pêshîde ew bi shêwrdariyê re were shêw kirin.
- m) Shêwrdarî xwedî mafê destgirtina biryara ye, dema 50 ji 100î endama amade bin.
- n) Komcivîna ji aliyê serok ve, dema ew ne amade be, ji aliyê cîhgirê wî ve tîna meshandin. Shêwrdarî bi piraniya danga biryara distîne. Dema dengê erê û na wekhevî bin, ew wek ret dihesibe.
- o) Li ser civîna protokol tîna nivîsandin.
- p) Shêwrdarî dikare destûrêkê ji bona kargerîya xwe destnîshan bike.

3. Birêvebirî

- a) 13 endamê birêvebiriya hene, pêwîste ji wana bi kêmasî 4 jin bin: serok, 2 cîhgirê serok, katib, berpirsê maliyê û 4 endam. Di b cîhgirina endamê birêvebiriya de divê belavbûna ezîdiya a geografîk li gorî welatê ew jê hatî (Tirkiye, Irak, Iran, Syrya, Transkaukasya) li ber cav were derbas kirin.
- b) Piranî 2 kes ji mal / komeleke endamê sîwanê dikarin namzeta xwe ji bo birêvebiriya deynin. Dema ji endamekî sîwanê dû kes werin pêshniyar kirin, divê yek ji wan jin be.
- c) Endamê birêvebiriya ji bona 2 sala di hildibijartinek girtî de tîna hildibjartin. Ew kes wek hildibjarti tîna qebûl kirin, ewê piraniya dengê qebûl standine. Destpêka karê birevebiriya nû bi girtina komcivîna delega dest pê dike, hildibjartinek nû a bi rêk û pêk di komcivîna delega tîna cê kirin. Dema di hildibjartina de di cara pêshî de namzetvanek piraniya dengê hatî dayîn nestîne, divê hildibjartinek di navbera herdû kesên herî pir deng standine de were kirin. Hildibjartinek nû dibe. Dema ew kes cara dûemîn nehate hildibjartin, ew xwe ji karê xwe vedikishîne.
- d) Destnîshankirina namzetvana pishtî gotûbêjê pêktê. Dema jimara dengê girtî wekhev bin, biryar bi kishandina cîtikê tîna standin.
- e) Ew namzetvanên werin hildibjartin, divê ji bo wî karî re pêkhatî bin, yanî divê temenê wî bi kemasî 18sal bin, divê ew di derheqê wî karî de xwedî îsbat û tecrûbe be, divê sûcê wî nebîn, divê navê wî xwesh bê zanîn û divê ew ne endam anjî calakvanekî partiyek siyasa a welatekî der be.

- f) Birêvebirî li gori § 26 BGB mesûltiya siwanê dike. Mesultiya sîwanê li cem dadgehê û li derveyê dadgehê ji aliye serok û herdû cîhgirê wî bi tevayî pêk te. Eger serok bê mical be, herdû cîhgirê wî bi tevayî mesûltiyê dikin. Eger cîhgirê yekem bê mical be, mesûletî tevî serok û cîhgirê dîewem pêk tê. Dema serok û herdû cîhgirê bê mical bin, mesûletî tevî dû endamên din yê birêvebiriyê pêk tê.
- g) Birêvebirî li ser karê xwe dimîne heya hîlbijartinek nû pêk hat. Dema endamekî birêvebiriyê berî wextê xwe dest ji karê xwe berde, shêwrdarî cîhgirê wî ji bo dema mayî destnîshan dike. Endamê birêvebiriya nû kar û barê endamê dest ji kar berdayî berdewam dike.
- h) Birêvebirî berpirsyare ji bo pêkanîna kar û barê sîwanê. Kar û barê wî yekcar evin:
- Vexwendin û meshandina komcivîna delega;
 - Meshandina sîwanê û pêkanîna biryarê komcivîna delega;
 - Bi cîhkirina kardestê sîwanê û cavdêriya wî;
 - Berdana kardestê sîwanê;
 - Standina biryara li ser daxwaznameyên ji bo endametiya sîwanê;
 - Standina biryarê betal kirina endametiya endamekî sîwanê;
 - Destnîshankirina destûreke kar û xebata birêvebiriyê bi rêk û pêk;
 - Destnîshankirina destûreke kar û xebata kardestê sîwanê bi rêk û pêk.
 - Birêvebirî tê hiqumdarkirin, vegûhartin û lê zedekirina destûrê pêk bîne dema ev ji aliyê dadgeha qeydê anjî dayra maliyê ve were xwestin, ji bona sîwan karîbe wek saziyeke xizmetkarê raya gishtî were qebûl kirin, ev gûhartin û lê zêdekirin divê armanca saziyê, pêwistiya piraniya jimara hîlbijartina û pêshkêshkirina mîrata saziyê di dema betalkirinê de yê di komcivîna delega de hatine destnîshankirin neyên gûhartin.
- i) Birêvebirî di civîna de bi piraniya denga biryara distîne. Dema denge erê û na wekhev bin, daxwazname wek red kirî qebûle. Biryar dikarin bi niviskî, nivîsên rêdûr, an jî elektronik werin standin, dema hemû endam vê rê maqûl bibînin. Serok divê rewshê de temamkirina wê bi rêkxistin dike.
- j) Tenê endamê mal û komelên sîwanê dikarin bibin endamê birêvebiriya sîwanê. Dema endamekî birêvebiriyê endametiya xwe ji mal / komela xwe betal bike, endametiya wî di birêvebiriya sîwanê de jî betal dibe.
- k) Birêvebirî salê bi kêmasî 6 cara dicive. Dema 1 ji 3 endamê birêvebiriyê bixwaze, divê birêvebirî di navbera 2 heftiya de civînekê li darxe.
- l) Birêvebirî xwedî biryare, dema bi kêmasî nîvê endamê birêvebiriyê amade bin. Biryar bi piraniya denga tî standin.
- m) Endamê birêvebiriyê karê xwe wek xizmeta sherefê dimeshînin û mafê wan nîne ji bo karê xwe heq bistînin. Mesrefê kar dikarin ji maliya sîwanê werin xwestin û standin.
- n) Serok civînê birêvebiriyê û grupen kar dimeshîne. Dema ew bê mical be, endamekî birêvebiriyê anjî serokekî grupên kar civîne dimeshîne.
- o) Deynê sîwanê tenê ji maliya sîwanê tî dayîn. Endamê sîwanê nakevin bin deyn. Tewankirina li gorî riya qanûnî, yekcar ji bo karên ne di rê de, yê bê hemd û yê bi qest li cihê xwe dimînin.
- p) Hemû endamê birêvebiriyê divê êzîdi bin.
- q) Endame birêvebiriya sîwanê nekarin li gorî §3 reqem 7 a vê destûrê edamê sîwanek din a rêkxistina êzidiya bin.

4. Grûpên kar û komîsyon

- a) Komcivîna delega dikare dema pêwistî pê hebe biryar ji bo cêkirina grûpên kar û komîsyona ji bona salekê bide. Di van grûpên kar û komîsyona de kesên ne êzîdî jî dikarin cîh bigrin.
- b) Grûpen kar pishtgiriye û shêwdariye ji bo birêvebiriye dikin. Biryare wan birêvebiriye girê nadin.
- c) Mafên wan heye di komcivîna delega de daxwazname pêşkêsh bikin û sedemên xwe shirove bikin.
- d) Birêvebiriya sîwanê bixwe jî dikare ji bo demek qut (3 heya 6 meha) grûpên kar ji bo karên taybetî cê bike.
- e) Hemû grûpen kar deyndarin li ser karê xwe raporê bidine birêvebiriye, dema ew were xwestin.

4. Kardestî

- a) Birêvebirî kardestekî destnîshan dike. Ew giradayî emrê / talîmata birêvebiriye ye û karê sîwanê yê rojanê dimeshîne.
- b) Maf û erqê kardest ji aliyê birêvebiriye ve tê destnîshankirin.
- c) Ew ji bo karê xwe heq distîne. Komcivîna delega jimara miashê wî li gorî karê wî li biryar girê dide.
- d) Kardest cihê kar (office) dimeshîne.

6. Shêwdariya olî

- a) Komcivîna delega shêwdariya olî ji bo dema 2 sala hildibijêre. Jimara wan heya 5 kesa ye û ew di pirsên olî de shêwdariye ji bo birêvebiriye, shêwdariya sîwanê, grûpen kar û komîsyona dikin. Hemû endamê shêwdariya olî divê êzîdî bin.
- b) Kar û barê shêwdariya olî evin:
 - Nerxandina oldarî a naveroka kursên olî ji bona dersên ola ezdayetiye.
 - Amadekirina shertên pêkhatina mamosteya û pirtûka ji bo dersên ola êzî;
 - Destnîshankirina dema rojîya û cejnên êzîdiya;
 - Avakirin û îdare kirina akademiya dersên ilmê êzdayetiye.

7. Cavderê maliye

- a) Komcivîna delega bi piraniya denga ji bo dema 2 sala 2 cavderê maliye hildibijêre.
- b) Cavdêrê maliye divê ne endamê birêvebiriye bin.
- c) Cavdêrên maliye mesûlin ji bo amadekirina rapora maliye. Divê ew hesabê maliye, meqbûz, pelîkê kontoya û rêk û pêka nivisandina deftera hesaba û kasê li ber cav derbas bikin, ka mesûlê maliye karê xwe bi rêk û pêk dike.
- d) Cavdêrên maliye dikarin tenê nerazîbûna xwe li ser shiklê nivisandina defter û kasa maliye ji aliyê mesulê malê ve bînin ziman, lê ne li ser armancên mesrefên ji aliyê birêvebiriye ve hatine biryar dayin.
- e) Ew ji bo komcivîna delega azad kirin an jî ne azad kirina mesûlê maliye pêshniyar dikin.

8. Komisyona hibijartinê

- a) Ji bona pêkanîna hibijartina komîsyonek ji 4 kesa, serkarekî hibijartinê, cîhgirê wî, û 2 alîkar pê divê.
- b) Endamê komîsyona hibijartinê bi piraniya denga tèn destnîshankirin.
- c) Komîsyona hibijartinê berî hibijartinê li ber cav derbas dike, ka namzetvan shertên bijartinê pêk tînin, di dema hibijartinê de cavderîyê dike ji bo hibijartin bi rêk û pêk bimeshe û pishtî hibijartinê dengê hatî dayîn dijmêre. Di dawiyê de serkarê komîsyonê encamê hibijartinê eshkere dike.

9. Shêwrdariya sherefê

- a) Ji bo careserkirina nexweshiya di navbera sazî û endamê sîwanê û di navbera endamê sîwanê bixwe de komcivîna delega li ser pêshniyara birêvebiriye shêwrdariya sherefê ji bo dema 2 sala destnîshan dike.
- b) Ew ji heya 5 kesa pêk tê, divê hemî êzîdî bin.
- c) Ew li gorî destûra xwe a shewrdariya sherefê lihevanînê pêk tîne. Destûra shêwrdariya sherefê ji aliyê birevebiriye ve tê destnîshankirin û ji aliyê shêwrdariya sîwanê ve tê qebûl kirin. Pêshniyara shêwrdara aliya girê nade.
- d) Endamên sherefê dikarin di heman wextî de endamê birêvebiriye bin jî.

§ 6 Hatîn û mesrefê sîwanê

Hatînên sîwanê yên bingehîn evin:

- a) Endametiya Endama; komcivîna delega jimara endametyê destnîshan dike;
- b) Xêr, yên bi tû sherta ve ne girêdayî, yên ne dijî armancên sîwanê bin û astengiya li xebata sîwanê nekin;
- c) Perên pêshvebirinê, yên enstitût û wafkên raya gishtî;
- d) Hatînên ji firotina zayindeyên ji bo reqlamê;
- e) Hatînên ji firotina rojnameyan, kovara, pirtûk û medyayên din;
- f) Hatînên ji cejnên sîwanê û calakiyên din.

§ 7 Betal kirina sîwanê

1. Dema sîwan were betal kirin an jî mafê armancên pacxistinê wenda bike, malê sîwanê ji saziyekê raya gishtî re an jî ji saziyek din re a xwedî mafê pacxistinê re dimîne
 - a xwedî armancên pishtigiriya karê lêkolîn û lêgerinê be.
 - an jî
 - xwedî armanca pishtigiriya lêkolîn, lêgerîn, chand û ola ezdayetiye be.
2. Tenê komcivîna delega dikare di komcîveke bi armancê betal kirina sîwanê de biryara betal kirinê bistîne.
3. Biryara betal kirinê divê bi piraniya denga 9 ji 10an were standin.
4. Erqê sîwanê ye xwe betal bike, dema jimara endamê wê yên aktiv bin 3ya bikeve. Tê wê wateyê kû jimara mal û komelên aktiv di birêvebiriye de bin 3ya bikevin yên mesûlê xwe bishînin komcivîna delega.
5. Dema biryara betal kirina sîwanê hat standin, serok tevî cîhgirê xwe karê betal kirinê dimeshînin, eger komcivîna delega kesekî din bi vî karî nedabe wesife kirin.

6. Maf û erkê betalkara di destûra betal karina komela de li gorî BGB hatiye destnîshan kirin.

§ 8 Destnîshana dawî

1. Dema di vê destûrê de destnîshanên din nehatibin standin, destnîshanên qanûni dimeshîn.
2. Dema di vê destûrê de wezife hatibin bi nav kirin, ew ji jin û mera re wekhev derbas dibin.

§ 9 Bihêzgirtina destûrê

Ev destûr, a bi vî shiklê amade ye, di komcivîna delega de a di 29.01.2017a de bi yekdengî qebûl buye. Destûr bi qeydkirina li qeyda komela hêz digre.

Bielefeld, 29.01.2017

Endamên sazûmankar: ...